

ƏDALET

Qurucusu:
Adil Minbaşiyev

İctimai-siyasi, hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı ilin
iyulundan çıxır

№ 32 (6075) 23 avqust 2024-cü il

Qiyməti 40 qəpik

Prezident Özbəkistana getdi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 22-də Özbəkistan Respublikasına dövlət səfərinə gəlib.

Adalet.az xəbər verir ki, hər iki ölkənin dövlət bayraqlarının dalğalandığı İslam Kərimov adına Daşkənd

Beynəlxalq Hava Limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Prezident İlham Əliyevi və birinci xanım Mehriban Əliyevanı Özbəkistanın Baş naziri Abdulla Aripov və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Vilayət Eyvazov sıra baxışı keçirdi

Daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov avqustun 21-də respublikanın şəhər, rayon polis orqanlarında sırası və kiçik rəis heyəti vəzifələrində xidmət etmək arzusunda olan gənclərin növbəti sıra baxışını keçirdi. Adalet.az xəbər verir ki, sıra baxışında Daxili İşlər Nazirliyinə onlayn qaydada müraciət etmiş gənclərdən daha hazırlıqlı olan 244 nəfər seçim turunun növbəti mərhələsinə buraxılıb ki, onlardan da 18 nəfəri Vətən müharibəsi iştirakçısıdır.

Gənclər qarşısında çıxış edən nazir V.Eyvazov seçim turunun digər mərhələlərindən də uğurla keçərək daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul ediləcək gənclərə gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb, tapşırıq və tövsiyələrini verib.

XİN: Azərbaycan terrorla mübarizə sahəsində daima ön sıralardadır

Azərbaycan terrordan ciddi şəkildə əziyyət çəkən bir ölkə olaraq milli və beynəlxalq səviyyədə terrorla mübarizə sahəsində daima ön sıralardadır.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Terrorizm Qurbanlarını Beynəlxalq Anma Günü ilə bağlı "X" hesabında yazılıb.

"Biz terrorizmin bütün forma və təzahürlərini qətiyyətlə rədd edirik və bu ciddi təhlükəyə qarşı güclü beynəlxalq fəaliyyətin tərəfdarıyıq", - paylaşımında bildirib.

XİN: Azərbaycan terrorla mübarizə sahəsində daima ön sıralardadır

Azərbaycan terrordan ciddi şəkildə əziyyət çəkən bir ölkə olaraq milli və beynəlxalq səviyyədə terrorla mübarizə sahəsində daima ön sıralardadır.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Terrorizm Qurbanlarını Beynəlxalq Anma Günü ilə bağlı "X" hesabında yazılıb.

"Biz terrorizmin bütün forma və təzahürlərini qətiyyətlə rədd edirik və bu ciddi təhlükəyə qarşı güclü beynəlxalq fəaliyyətin tərəfdarıyıq", - paylaşımında bildirib.

130 mindən çox insan Kursku tərk edib

Kursk sərhəd bölgəsinin 130 mindən çox sakinini tərk etdi, təxminən 20 min nəfər qalıb.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə TASS məlumat yayıb.

Xatırladaq ki, avqustun 6-da səhər saatlarında Uk-

rayna hərbiçiləri Rusiyanı Kursk vilayətinə daxil olublar. Məlumata görə, Ukrayna Silahlı Qüvvələri Oleşnya və Nikolaevo-Darvino yaxınlığında rus qoşunlarının mövqelərinə hücum edib. Avqustun 8-də Müdafiə Nazirliyi Kursk vilayətinin Sudjanski və Korenevski rayonlarında döyüşlərin getdiyini bildirib.

Avqustun 9-da axşam saatlarında Belqorod, Bryansk və Kursk vilayətlərində antiterror əməliyyatı (CTO) rejimi tətbiq edilib.

Aqil ABBAS aqilabbas@rambler.ru

"YA ALLAH, ATDIĞIMIZ BOMBALAR UŞAQLARA VƏ QADINLARA DƏYMƏSİN"

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Fred Asif hər dəfə ermənilərlə döyüşdən qabaq əllərini göyə qaldıraraq Allaha belə yalvarırdı.

Ümumiyyətlə, türklər heç vaxt müharibələrdə uşaqlara, qadınlara və qocalara əl qaldırmayıblar. Yalnız əllərində silah olanlarla vuruşublar. Bu, türklərin böyüklüyüdür.

Bir məşhur bolqar filmi var, bolqarların Osmanlılara qarşı üsyanına həsr olunub. Osmanlının bir əyaləti olan Bolqarıstan kralı oğlunu türk Sultanına girov verir ki, heç vaxt sənə əleyhinə üsyan qaldırmayacam, əgər qaldırsam oğlumun başını kəsmək sənə haqqındır. Vaxt keçir, kral üsyan qaldırır. Qoşunlar üzəüzə dayanıb, bolqar kralının 14-15 yaşlı oğlu türk Sultanının yanında at belindədir. Sultan bir sözünü tutmayan bolqar kralının qoşununa baxır, bir çevrilib öz qoşunlarına baxır, bir də kralın girov oğluna. Gülümsəyir, qamçı ilə kral oğlunun mindiyi atın arxasına vurub deyir:

- Get atanın yanına.

Bax:səh-2

Azərbaycana qaytarılan 4 kənddə kütləvi şəkildə minalar aşkarlanıb

"İşğal olunmuş ərazilərdə yüz minə yaxın minanın olacağı ehtimal edilərsə də, Vətən müharibəsindən sonra bu rəqəmin milyon yarımdan çox olduğu aydınlaşdı".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu "Minalar Əleyhinə

Azərbaycan Kampaniyası" İctimai Birliyinin rəhbəri Hafiz Səfərxanov Azərbaycanın minatəmizləmədə beynəlxalq dəstəyin gücləndirilməsi layihəsinin yekunlarına həsr edilmiş mətbuat konfransında deyib.

O qeyd edib ki, ən böyük monitorinqlər may ayında delimitasiya prosesində Azərbaycana qaytarılan dörd kənddə aparılıb:

"Həmin ərazilər də kütləvi şəkildə minalanıb. Hətta minatəmizləyənlərimiz erməni postlarının cəmi 5-10 metrliyində axtarışlar aparıblar. Proses zamanı həmin dörd kənddə təəssüf ki, mina partlayışları baş verib".

GÜNÜN LƏTİFƏSİ

Cavan tərbiyəçi otağa kompyuter götürür. Çətinliklə əyilib onu yerə qoyub uşaqlardan soruşur:
- Uşaqlar, deyin görüm, otaqda neçə kompyuter var?
- Bir!
- Düzdür, - tərbiyəçi çox çətinliklə ikinci sonra

isə üçüncü kompyuteri götürür:
- İndi neçə kompyuter oldu?
Bu vaxt müdirə otağa gəlib soruşur:
- Nə edirsən?
- Uşaqlara üç qədər saymaq öyrədiram!
- Biz həmişə bunu alma ilə öy-

rədirik. Elə bil bunu sən də eləyə bilərdin!

- Axı kitabda kompyuter yazılıb.

- Kitabın növbəti səhifəsində 10-a qədər saymağı avtobuslarla öyrədiblər. Ümidvaram otağa avtobus götürməyə hazırlamırsan?

Rəşad Məcid - 60

**R.M.Məcidovun 2-ci dərəcəli
"Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə
təltif edilməsi haqqında
Azərbaycan Respublikası
Prezidentinin Sərəncamı**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

Azərbaycan Respublikasında media sahəsində uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Rəşad Müseyib oğlu Məcidov 2-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 20 avqust 2024-cü il

Mir Şahin Ağayev

Elə bil 60 "Altmış"-dan çoxdur!

Rəşad, əzizim, bilmirəm fikir vermişən ya yox, amma insan heç vaxt özü özünü görmür. Vücudunun müəyyən hissələrini (məsələn, əlini, qolunu, ayağını) görə bilər.

Amma tutaq ki çənəni, hətta gözünün bir neçə millimetrlində yerləşən qaşını və s. öz gözünlə görə bilməzsən. Bunu vasitəçisiz etmək mümkün deyil. Mütləq nəşə olmalıdır: şəklində onda əks olunsun ki görəsən. Adamı bütünlüklə yalnız başqası görür. Yəni bizi orijinalda ancaq özlər görür. Özümüz üçün ancaq kopyayıq. Yaş da insanın özünə görünür.

Yaşımızın simamızıdakı, hərəkətlərimizdəki rəsmini yalnız başqaları görə bilər. Mən Səndə 60 yaşın üzünü gördüm! Hiss etdim! Duydum! İkimiz də peşəkar redaktor.

Etiraf edim ki, "Altmış" sözünü 60 rəqəmindən çox sevirem. Elə bil 60 "Altmış"-dan çoxdur! Ona görə! Hər halda mənə belə görünür.

Dost, altmış yaşın guya var, əslində isə yoxdur! O yaş yaşanıb gedib artıq. Bəs üstündə nə qədər qalır? Onu da nəbzini bilir, ürəyini bilir, Allahın bilir. Sənə güclü hafizə arzu edirəm.

Çünki ömür-yaddaşının yadda saxlaya biləcəyi qədər olur. Nə uzun, nə də qısa! Ömrün olsun! Yadında çox qalsın! Yadımızda çox qalasan!

İRADƏ TUNCAI

B E Ş

Yazı 10 il əvvəl yazılıb. O zaman 45 yaşını qeyd edirdik Rəşad Məcidin. Məncə narahat olmasın - elə bir fərqi yoxdur ha 45, ha 55... Sadəcə indi iki beşdi...

25 il əvvəl mənəm 25 yaşım vardı. Hər şey haqqında başqa cür düşüncüydüm. Arzulardım, xəyallarım, ümidlərim də başqa idi. Gələcəyin parlaq, həyatın daha gözəl olacağına inanırdım...

Söz vaxtına çəkər, 25 il əvvəl isti yay günlərinin birində Dəmiryol vağzalından Ağdama getməyə hazırlışırdım. İki körpə uşaqla harasa gedəndə təbii ki, əlində yük də çox olur. Və vağzalda cavan bir oğlan canı-dildən bizə kömək edir. Ağıldan kim olduğunu soruşuram. "Məcidovun oğludu" deyir. Mən təbii ki, təfərrüata varmıram, körpələr başımı elə qatıb ki...

Yolboyu söhbətləşirik. Məlum olur ki, bu cavan oğlan ədəbiyyat həvəskarıdır, hətta şer də yazır. "Şer yazıram" deyən adamlara qarşı mənə uşaqlıqdan bir antaqonizm formalaşmış, çünki səhərin gözü açılmamış qarının zəngini çalıb qovluq-qovluq şerləri ilə evə gələn "şairlər" zəhləmizi çox töküüb. Amma söhbət elədikcə fikrim dəyişməyə başlayır.

... Ağdama çatırıq və burda Məcidovun kim olduğunu yerli-yataqlı öyrənirəm. Öyrənirəm ki, Məcidov Ağdam kimi "dünyanın ən varlı şəhərinin" (ifadə mənə məxsus deyil) ticarətinə rəhbərlik edir. Bax, burda mənə heyret bürüyür. Tanıdığım ticarətçilərin ağzından ədəbiyyat haqqında bir kəlmə eşitməmişəm. Hələ-hələ övladlarından...

O vaxt Rəşadın 20 yaşını vardı. Və Rəşad mənə beynimdə formalaşmış çox stereotipləri dağıtmışdı. Evlərinə qonaq gedəndə isə əməlli təəccüblənmişdim. Ətrafdakı zənginliyə baxa-baxa, Yavər xalının bişirdiyi dadlı-ləzzətli yeməkləri yeyə-yeyə fikirləş-

mişdim ki, belə ortamda böyüyən adam şer yazar? Amma burda da mənə sözlən yaxşı mənasında xəyal qırıqlığı gözləyirdi. Hamının çox hörmətli Məcidov dediyi şəxs, yəni Rəşadın atası çox ziyalı adam idi və evdə başqa zənginliklərə bərabər zəngin kitabxana da vardı.

25 il əvvəl biz belə tanış olduq. Mən 25, Rəşadın 20 yaşını vardı. Yəni Rəşadla indi dostluq edənlərin çoxundan daha böyük stajım var. Və o vaxt işıqlı bildiyim, yaxşı bildiyim, indiyə qədər mənə yol gələn az-az kimsələrdən, təsəvvürlərdən biri də Rəşad Məcid idi. Sözün hər mənasında ağırlığı artsa da, Rəşad elə həmin Rəşaddı, ən azı mənə üçün. Təcili yardım: maşın lazımdı - Rəşad, pul lazımdı - Rəşad, daha nələrsə lazımdı - Rəşad... İllər bu yardımın formasını dəyişsə də məzmun eyni qalıb.

Gənlik illərində hər cəhətdən təmin olunmuş adamların içində az-az şəxslər olur ki, bundan havalanıb özündən çıxmasın. Taleyin Rəşada verdiyi ən böyük töhfə müdriklik və ağılı olub. Əgər indi bu çətin dövrdə də hamını yola verə bilirsə, yenə hə-

min o keyfiyyətlərin hesabıdır. Rəşad çox erkən yaşda evləndi və biz fikirləşirdik ki, görəsən indi necə olacaq, yenə ürəklə qarısını açma biləcəyikmi? Xoşbəxtlikdən Rəşadın xanımı da özü kimi üzügütlər idi və xatırlayıram ki, mənəm nadinc oğlanlarım Rəşadın evini alt-üst edəndə də Esmira bu olayı səbrlə, hövsələylə qarşılayırdı.

... 25 il əvvəl Dəmiryolunda tanış olduq. Hələ ki, bu dəmir yollarla gedirik. Ağrılarımla, sevincimlə, yaxşıyla, pislə. 5 il əvvəl soyuq dekabrın birinci ən soyuq günündə həyatımıza toplaşmış adamlara baxdım, yadımda isə ancaq Rəşadın gözələri qalıb. Həmin anlarda doğma kimsələri axtarırsan.

45 yaşlı Rəşad Məcid özü indi üç igid oğlanın atasıdır. Maşallah! 25 il əvvəl mən Məcidovun oğlu Rəşadla tanış olmuşdum, indi isə Müseyib müəllimə "Rəşad Məcidin atasıdır" deyirlər. Mən təbii ki, Rəşada sağlıq, xoşbəxtlik arzulayıram, amma ən ümdə diləyim övladlarından yarımağıdır. Onlar da atası kimi gənc yaşda ağısaqqal ola bilsinlər.

... Yazını yazıram, 2 və 5 rəqəmlərinin çox təkrarlandığını görürəm. Ay aman, bu qədər aydın xatirələrin 25 yaşını var. İyirmi beş il əvvəl mənəm 25, Rəşadın 20 yaşını vardı. Sağ-salamat gedib çatsam, yenə 5 rəqəmi ilə rastlaşacam, amma yanındakı sifirlə. Rəşad "525-ci qəzet" in redaktorudu. Burda da iki beş təkrarlanır...

Dünən Rəşada təbrik mesajı göndərdim və yazdım ki, "Əllərinde dost əli var əlli min!". Yenə beş. Bir vaxtlar bu rəqəm bizi çox sevindirirdi. Beş yaxşı rəqəmdir. Elə 45 də!

Müəllifin arxivindən

P. S. Yazı Rəşad Məcidin 45 yaşına yazılmışdı.

Rəşad Məcid: "Şuşa dəftəri"ndən

Şuşa havasının sirri

Ləzzət kimə təndi,
dərd kimə tuşdu;
Biri səs qaynadır,
biri lal kimi?!
Şuşanın havası hamıya düşmüş,
qismət bölünmə də sovuq bal kimi.

Hamının üzünü eyni meh öpür,
Hamının qanadlı beşiyi eyni.
Xəzinə, Daşaltı, Kirs dağı - o pir,
Cıdır düzü adlı beşiyi eyni!

Bəlkə not yazılıb hər çiçək üçün -
Neyləyəcək sirtini bilək torpağın?
Səsi, havacatı cüvərtmək üçün
münbit olmalıdı ürək torpağı?!

Göyünmü, yerinmi töhfəsidir səs,
bilənlər var imiş bəlkə əskidən?
Kaş ki, sağ olaydı - biz bilən əbəs,
sorardıq Firudin Şuşinskidən!

Burda torağayın, burda bülbülün,
hər otun çiçəyin öz nəğməsi var.
Adam var oxumaq onun üçün zülüm,
di gəl ki, bulağın, çayın səsi var!

Hava öz yerində, su öz yerində,
Qocaman muğamat qədimi oddu.
Allah vergisinin kökü dərinə,
səsi nizamlayan ilahi koddu!

Təzə adam

Ayağını yer üzündən qoparar,
Şuşa səni göy üzünə qaldırar!
Nə ağrın var, qarasını aparar,
cavan ömrün gündüzünə qaldırar.

Duyarsan ki, ruhun mehdi, nəfəsdə,
Qanad taxar Şuşa sənin çiyninə
Boğazında qaynayan səs nə səsi? -
Cəh-cəh vurmaq eşqi düşər beyninə...

Şuşa səni bulaq kimi duruldar,
Körpəliyin gül çağına dönərsən.
Xəyalına beşik olar buludlar,
Ədəbiyyət yarpağına dönərsən.

Dörd yanına çəkər sehr səddini,
Başın üstə dumanı dam eyləyər.
Sevə-sevə cilalayar qəddini,
Şuşa səni təzə adam eyləyər!

Cıdır düzündə dan üzü

Günəşin doğulmağına
Cıdır düzündən baxmaq...
Dağların arxasından,
qıpqırmızı səmadan

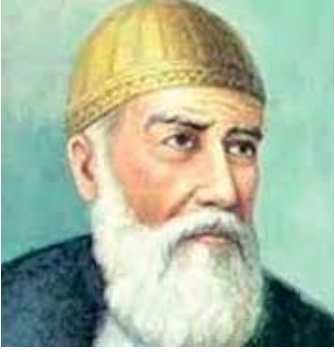
haçan görünər deyə
Gözünü
dan yerindən ayırmamaq,
Qaynar tənirdən çıxan
imisti çörək kimi
əlini Günəşə sarı uzatmaq,
Ovcunu,
barmaqlarının ucunu
yandıran Günəşin
Qırağından bir loxma kəsmək...
Və təzə çörək kimi
burnunun ucuna tutub
qoxulmaq Günəşi.
Xülyalara qapılmaq,
böyümək,
ucalmaqdı,
Tanrı dərğahının
varlığına inanmaqdı
Cıdır düzündə durub
Günəşin doğulmağına baxmaq!

Sular dərindən gəlir

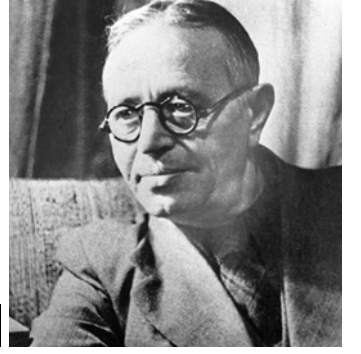
Enib sahil boyuna,
tapıb dayaqlarını,
dağ çayının suyuna
qoymaq ayaqlarını
sellərdən güc almaqdı,
qayalardan mətanət!

Dua kimi oxunur
sular dərindən gəlir.
Ulu vətən ruhunun
ən pak yerindən gəlir.
Sular daşa toxunur
pıçıldayıb çatdırır
babalardan vəsiyyəti,
arzu, dilək, nəsihət!

Enib sahil boyuna
ayaq sallamaq suya
sədaqətli soyuna,
düşməne ismarışdı!
O müzəffər insana
əminlik yaraşıqdı!
Gözündəki işıqdan
çaya süzülən qürur
bu günə əmanətli,
gələcəyə zəmanət!

BAYAT

№ 19 (879)

Emin Piri

"27 OKTYABR" A

Səni indi sevdim.
Gülən gözlərinin ardındakı dərdlərini-
sevdim keçmişini.
Ürəyi sözlərində döyünən körpə səslərini-
sevdim gələcəyini.
Sevdim
el var, oba var-
daha demirəm nəyini sevdim.

Səni üzən evi yıxılısın,
yıxılısın lap belə nəyi yıxılısın...
Fitili çəkilməmiş qumbarayam
at məni
dərdlərinin səngərinə.

Bakıdan Naxçıvana kimi
bir türkü olaram qulaqlarında
ötüb Zəngəzur səmasından:
"əllərim əlinə dəydikdən sonra
sonu istər ölüm olsun,
istər ayrılıq".

Səni səhər sevdim-
Azan gözələn müəzzin kimi.
Səni günorta sevdim-
damla olmaqdan bezib
günəşə buxar kimi qaçmaq istəyən
Su damlası kimi.
Səni axşam sevdim-
demirəm necə sevdim...

Səni axşam
Səni günorta
Səni səhər sevdim,
Demirəm necə sevdim
Ay zalım sevdim səni.

SƏN, MƏN VƏ PİANİNO

Boyatlanmış dərdlərin var,
boyat, köhnə dərdlərin.
Adam da sadıq olar-
dərdlərinə, dərdlərinə?!
Əl atıb qoparsam
ürəyindən kədərini.
Görərsənmi-
əllərimi, əllərimi?!

Dəcəl barmaqların var,
dəcəl barmaqların.
Pianonun dillərində
yandıracaq yalnızlığın işığını.
Söndürsəm "min illik" alovunu-
elə pianonun dilləri üstə
elə pianonun qucağında,
qucağında.
Sevərsənmi-
günahımı, günahımı?!

Bir qızımız olar
gözləri qəhvəyi gülən-
elə sənin kimi.
Qoşulub ona gülə-gülə
saçlarını yolarsanmi,
Yolarsanmi?!

Alın yazımın qalan vərəqlərini
qoydum dizinə sənin.
Kimi istəsən sil alımdan,
yaz öz adını.
Yazarsanmi adını,
yazarsanmi?!

Sənsiz-
Oyuncağı əlindən alınmış uşaq kimiyyə.
Çağırısam ki, gəl-
sevindir bu saqqallı uşağı-
Gələrsənmi,
Gələrsənmi?!

O...YOL...YAĞIŞ...KÜLƏK...

Xoşbəxtliyə bircə hərf çatmır: "O".

R. Əhməd

Buludlar dən səpər yerə,
yollar göyərçin kimi
dənler yağışı.
"Bayatı şiraz" kimi evlər
dinlər yağışı.

Dodağı çatlamış asfalt küçələr
yağışı partdaq dodaqlarına çəkdiyi kimi
çəkərim ciyərlərimə
məne nəfəs verən öpüşlərini.

Bir yağış damlası olaram
qoparam buludların bətnindən saçlarına...
çırparsan tellərini
düşərəm ovucularına.
Qaldır əllərini dodaqlarına:
nəfəs ver, isit məni...

Bir külək olaram.
Sonra...
Sonra dəcəl uşaqlar kimi
Qapını döyüb qaçaram.
Açarsanmi qapını?
Açarsanmi ürəyini?

Boya kimi çəkar
dodaqlarına
bir dünyalıq çəhrayı təbəssümü.

Çırpar,
çırpar buludlar yerin başına.
Zərbədən yıxılan yollar,
sərilər ayaqların altına.

Ürəyim yeriyər çəkmələrinlə
dənler yerişinin addım səsinə.
İndi pozacaq iş sükutunu
gecələr addımlayacaq "əsmər yuxum"da.

O yağış mənəm,
O külək mənəm,
O yol mənəm.
O mənəm.
O...
O..
O.

NAXÇIVAN ARZULARI

Sənsiz-
Azərbaycandan ayrı düşmüş
Naxçıvanam indi.

Əllərim sənə açılmış Zəngəzurdu
kəsilmiş, oğurlanmış əllərim.
De:
-Bu əllərsiz necə qucaqlayım səni?!

Söylə:
-kimə verəcəksən bu kəsilmiş əllərimi?
-yad ürək-ölkələrə?!
Ya da gözlə...
Əllərimi tapıb gəlirəm...

Gözlərimin nurunu aparən
savaş deyil,

qəhvəyi gözlərindən doğan
"Qara günəş"di.
İndi ola bilirsənsə,
əsa ol-
bu əlsiz, kor bədəne.

Sənə eşqim bir az savaş,
bir az sülhdü.
Bir az sevgi,
bir az nifrətdi.
Bağışla,
bir az qan,
bir az da göz yaşı axacaq.

"O"NA MƏKTUB

Salam, torpaq adam!
Burda həyat
gözlərinin rəngi kimi tez dəyişir.
Əsasən qəhvəyi,
ya da qara.

Burda işimizi sorsan
"imitasiya".
ya da anlayacağın hədəf taxtası.

Arada mərmilər kimisə sıgallayır,
ya da qışqırıır
hansısa ananın yuxusunda.

Göydə mərmilərlə toqquşur
anamızın duaları.

Gördüm;
"İki balam var,
Ölmək istəmirəm,
Ölmək istəməram"-deyən əsgəri.
Gördüm gözlərində
hələ doğulmamış
körpəsinin ürək çirpintilərini.
Utandım,
Utandım.
Baxmadım daha o gözlərə
üz-üzə gəlməməkçün o uşaqla.
mən utandım
biz utandıq.
Bəlkə o uşaq da utandı bizdən.
Getdik,
o uşağı baş-başa qoyduq atasıyla.
utandıq...
getdik...
Biz utandıq o gözlərdəki uşaqdan
o uşaq utandı bizdən.
amma atası utanmadı,
utanmadı...

Ən əzizinin, sevdininin
yanında olmasını istəmədiyini yerdi.

Bir əsgərim var.
Su gətirəndə
pulemyot gülləsi öpdü dizini.
İndi onu görəndə dizlərim ağrayır.
Susuzluğumuz yatmadı
mayorumuzun ürəyində sərinlədi
istidən ürəyi sıxılan bir düşmənin mərmisi.

Axı, biz su istəmişdik,
qan yox.
Bəlkə bura Füzuli deyil,
Kərbəladır, xəbərimiz yox?!

Oğullar döyüşür...
Analar yaralanır,
analar şəhid olur.

O oğlanın cəbhədə itən ayaqlarını görərsən
ağsayan o anada.
Gözlərini titirən zabitin gözlərini görərsən
göz yaşı quruyan o ananın yanaqlarında.
O şəhidi görərsən
oğlunun məzarında başdaşına dönen anada.

Havadə rəqs edən güllələrdən
daha dəcəldir barmaqların.

O güllələr mənə xatırladı
xəyallarımı qıdıqlayan barmaqlarını.

Bilirəm, heç inanmırsan
görmədən, bilmədən
şəkillərdən sənə aşıq olduğuma.
Bilirsən, heç bu torpaqları da görməmişdim...

QIZIM

(Qarabağda və bütün müharibələrdə
həlak olan körpələrə ithaf olunur)

Qızım, görə bilmədim
məne doğru yerini.
İndi rəsmlərin
Şəkil-şəkil iməkləyir divarımda.

Qızım, başdaşın özündən uca,
məzarın səndən qoca.
sənsə hələ də körpə...

Həbsxana köşəsində
qəfəs içindəki quş qədər azaddır
mənim sülh arzularım.

Qızım, bütün boş yelləncəklərdə
səni görürəm
görürəm buludsuz səmada bulud kimi,
qaranlıq gecədə günəş kimi.

Qızım, saçlarını darıxır -
yolmağınçün,
yanaqlarım çuxura dönüb
yerini doldurmağa -
o quyular totuş barmaqlarına həsrət
həyətim ayaq izlərinə möhtac.

Bilirəm, uşaqlar ölmür,
böyüklərdən küsür,
küsür bu dünyadan
və eləcə uçur, gedir...

Bağışla,
Bağışla, sənə dəyən güllələri.
Qolundakı metal qırıntısına gülümsə -
bir çimdik bil, böyüklərdən hədiyyə.

BİRİNCİ MƏKTUB

Bir az əsmər, bir az günəş-şokolad qız,
sən gedəli
Burda şirniyyatların dadı qaçıb.

Venesiyanın suları
gecələr pıçıldayırımı qulağına
Sumqayıtın yalnızlığını?

Heç gördünmü
Eşqə qalxmışam desin kimse?
Hamı düşdü,
düşdü.

Düşmək qalxmıqdı
necə ki, Yusifi endirdilər
qalxmıyıçün
Allahın eşq quyusuna.
Sən də mənim eşq quyusundan
balıqların Marian zirvəsi kimi.

Ayaqlarımın addımlamağı
əllərimi aldatmaqda
səcdə edir getdiyini yollara.
Üzümü hara tutum dua edəndə
Məkkəyə, Vatikana
Yoxsa Venesiyaya?

Bədənimdən ayrı düşən ayaqlarım,
"Axilles dabanı"msan.
Kişilər qadınısı yeriyə bilməz bu həyatı.

Günəşə həsrət mamırlar
ayağına dolanıb yalvarırmı
getmə, qal, əsmər günəş-deyə?!

Azərbaycançılıq ideyasının təbliği

№ 31 (2405) 23 avqust 2024-cü il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Azərbaycanı bir ölkə kimi hələ Sovet İttifaqının tərkibində olarkən tanıyırdılar. Bu ölkəni də tanıtdıran Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi Heydər Əliyev olmuşdur. Çünki Heydər Əliyev hakimiyyətə gələndən sonra Sovet Azərbaycanında sözün həqiqi mənasında iqtisadiyyat, sənaye, kənd təsərrüfatı və mədəniyyət sahəsində çox böyük irəliləyişlər əldə edilmişdir. Azərbaycan Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının bütün mükafatlarını qazana bilmişdi. Üstəlik də ölkəmizin mədəniyyəti, incəsənəti, musiqisi dünyaya

yasını digər xalqlar qəbul edir və bizi sevirler.

Bəli, müstəqillik dövründə də Azərbaycanın dünyanın bütün ölkələrinə qapıları açıq oldu.

Bu ideyaların təbliğində ikinci dəfə xalqın tələbi ilə hakimiyyətə gəlmiş Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və prezident İlham Əliyevin çox böyük xidmətləri oldu. Dünyanın çox nadir ölkəsi olar ki, orda Azərbaycan haqqında, onun tarixi, mədəniyyəti və siyasi həyatı barədə az məlumatlar olsun. Əksər ölkələrdə birmənalı olaraq demək olar ki, Azərbaycanla bağlı çox zəngin xatirələr və bilgiler var.

AZƏRBAYCAN DÜNYAYA QUCAQ AÇIR

təbliğ edilirdi. Azərbaycançılıq ideyalarının dünyaya təbliğ edilməsində Heydər Əliyevin bir siyasətçi kimi Sovet dönəmində belə əvəzsiz xidmətləri vardı.

Çox yox, bir-iki faktı desək, fikrimizi əsaslandırmış olarıq.

Məsələn, Azərbaycanın və SSRİ-nin xalq artistləri Rəşid Behbudov və Zeynəb Xanlarova Avropada, Yaxın Şərqdə Azərbaycan musiqisini çox yüksək səviyyədə təbliğ etmişdilər.

Onların istedadı və bacarığı hesabına demək olar ki, xalq musiqisi, bəstəkar mahnılarımız dünya xalqları tərəfindən sevilib-sevilib dinlənildi.

Hətta böyük sənətkar İslam Rzayev xatirələrinin birində deyirdi ki, biz Zeynəb Xanlarova ilə Yaponiyada konsert verəndə oxuduğumuz xalq musiqisinə, muğamlara yaponlar çox böyük sevgi ilə yanaşır, hər çıxışımızı alqışlarla qarşılayırdılar. Zeynəb xanımın və mənim ifa etdiyim mahnılar yaponların o qədər xoşuna gəlmişdi ki, onlar hər ikimizə Yaponiya istehsalı olan avtomobil bağışlamışdılar.

Hara gedirdik konsert zalından "Azərbaycan" kəlməsini eşidirdik. Və bu kəlməni eşidəndə ürəyimiz dağa dönr və daha yüksək həvəslə mahnılar oxuyurduk. Biz düşündük ki, dünyanın hər yerində Azərbaycançılıq ide-

Xalq artisti Mənsur İbrahimovun, eləcə də Alim Qasımovun müxtəlif ölkələrdə oxşarı və bənzəri olmayan muğamlarımızın, xalq musiqimizin qeyri-adi bir formada ifa etmələri həmin millətlərin yaddaşında Azərbaycançılıq ideyalarını əbədi həkk edib.

Çünki həmin ölkələrdə yaşayan xalqlar bizim musiqini, bizim mahnıları dinləyəndən sonra bir daha anlayıblar ki, Azərbaycan xalqı dünyanın ən zəngin tarixinə, mədəniyyətinə və musiqisinə malikdir. Yəni İslam Rzayevin danışdığı bir xatirə yadıma düşür.

Dezir ki, biz bir çox tanınmış muğam ifaçıları ilə birlikdə İraqa səfər etmişdik. Orda biz bir-birindən gözəl muğamlar və mahnılar səsləndirdik. İraqda bir xanəndə

"Çahargah" oxudu, elə bir qəder oxumuşdu muğamın bitdiyini dedi. Amma onun yarımçıq qaldığı yerdən "Çahargah"ı mən oxudum və hamısı da məəttəl qaldı. Çünki onların ifa etdiyi "Çahargah" cəmi bir-iki dəqiqə çəkdi. Mənim oxuduğum "Çahargah" isə xeyli uzun oldu, am-

yalarına və Azərbaycan muğamına necə böyük maraq var.

Bu gün sözün həqiqi mənasında Azərbaycan bütün dünyaya qucaq açıb. Yəni dünyanın müxtəlif ölkələrindən məmləkətimizə gələn insanlar bizim mədəniyyətimizlə, musiqimizlə, adət-ənənələrimizlə və ən nəhayət, milli mətbəximizlə maraqlanırlar və görürlər ki, Azərbaycan heç də adi bir ölkə deyil. Məsələn, bu yaxınlarda mən Bakıya turist kimi gəlmiş bir neçə çinli insanlarla görüşdüm.

Onlar dedilər ki, biz dünyanın əksər ölkələrində olmuşuq, amma Azərbaycanda gördüyümüz sevgini, məhəbbəti, səmimiyyəti heç bir ölkədə görməmişik. Sizin dəniziniz, xüsusilə Novxanı çimərliyi çox gözəldir, bir neçə gün orda istirahət etdik. Yeməxanaların birində nahar edərkən pul ödəməliydik, amma xidmətçi gəlib dedi ki, sizin pulunuz ödənilib. Sən demə, bizim qonşuluğumuzda əyləşmiş bir nəfər bizə göz qoymuş, hərəkətimizə fikir vermiş və diqqət yetirmiş. Sonradan həmin insanla tanış olduq, gördük doğrudan da çox səmimi və sadə insandı. Üstəlik də bizim ölkədə dəfələrlə səfərdə olub və xalqımız-

ma onlara ləzzət elədi. Dedilər ki, sən oxuduğun "Çahargah"ın çox bilinməyən sirləri var.

Və biz də çalışacağıq ki, indən sonra bu muğamı sizin kimi ifa edək. İslam Rzayev onu da dedi ki, mən orda "Muğam evi" gördüm. Sonra Bakıya qayıdandan sonra "Muğam evi"nin açılışına bir neçə böyük sənətkarlarla nail olduq. Mən onda gördüm ki, Yaxın Şərqdə, o cümlədən İraqda Azərbaycançılıq ide-

dan da razı qalıb. Biz dünyanın heç bir yerində görməmişik ki, kimsə restoranda və hansısa istirahət mərkəzində sənətin pulunu ödəsin.

Amma biz bunu Azərbaycanda gördük. Gördük və sevindik. Vətənimizə qayıdandan sonra sizin ölkənin qonaqpərvər və diqqətçil olmasını bütün insanlara danışacağıq.

Bu gün iftixarla deyə bilərik ki, Azərbaycan bir çox mötəbər idman yarışlarına və eləcə də beynəlxalq tədbirlərə ev sahiblik edib və bütün tədbirlər də çox yüksək səviyyədə həyata keçirilib. İştirakçılar birmənalı olaraq təşkilatçılardan razılıq ediblər. Noyabrda isə Azərbaycanda dünyada ən möhtəşəm tədbir - COP-29 keçiriləcək. Dünyanın əksər ölkələrindən yüz minə yaxın qonağın iştirak edəcəyi bu tədbirə digər tədbirlər kimi ölkəmiz yüksək səviyyədə hazırlaşır. Artıq dünyaya da görür ki, Azərbaycan böyük ölkələrin keçirə biləcəyi möhtəşəm tədbirləri çox unikal və yüksək səviyyədə gerçəkləşdirir. Heç şübhəsiz COP-29 da digər tədbirlər kimi çox möhtəşəm olacaq!

EMİL FAİQOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MEDIANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

